

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВІД П.

Рімни

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

неділя 15. IX. 1946

Італія

ЧИСЛО 36/50/

В.Д.

НАРОД і ТЕАТР

перенесимся в середину XVIII. сторіччя... в Києво-Могилянській Академії між актами п'єси Лаврентія Горки "Мосип - патріарх" йде інтермедія... Польський пан продав жidові селянина, що сидить закованим у клітці. Вони поміж собою торгується. Ралтом за сцену чути спів і виходить з поза лаштунків запорожець. Він миттю звільняє селянина з клітки, а поляка - пана й жида застрягає в ярмо. Цоява запороця й звільнення селянина викликає одностайне сквалення зали.

Це демо дальше й зустрічаємося з нашим відомим актором Михайлом Шепкіним. Він грав 1819 року в Полтавському театрі, що його зорганізував Іван Котляревський, роль Михайла Чупруна в водевілі "Москал - чарівник". Всі глядачі вражені тим, з якою гідністю актор висловлюється про свій край у розмові з москалем...

Коли після відомого Вадуцького указу 1876 року що заборонив також різні суспільні вистави й читання в українській мові, царський міністр внутрішніх справ граф Лорис-Меліков дозволив поновити їх у 1881 році, трупі Г. Ашканена та М. Кропивницького, то перша вистава "натали - Польські" викликала в Києві невидане видовище. Сучасники зазначають, що в день вистави перед театром віргані на Сундукеївській вулиці було видно, як то звичайно було, дуже мало пішних фаетонів і карет, натомість цілі квартали біля театру заповнili звичайні селянські вози... Глядачі, що приходили на них, виявилися найширішим і зробив овациєю виконавцям, нашими корифеями...

Минуло 55 років... 1936 року, Київський Оперний театр поставив ту саму "наталику", хоч, що правда сильно змінену музикою В. Бориши, на цей раз зала була наповнена робітниками заводу "вільшовик". Сумний фінал другої дії, поставлений вмілою рукою українського майстра Верховинца, викликав несамовите захочення, завіза піднімалася й падала барабан розвії. Зворушені чоловіки похмуро мовчали, а жінки плакали... "Воже мій, - казала одна, - я мило я згадала рідне село..."

1943 рік... По вулицях Києва ходять німецькі вояки, а в приміщенні театру Садовського йде вистава "Назар Стодоля" Тараса Шевченка. Аktor Г. Манько бездоганно відтворює образ розумного й сурового козака Гната. Ось він, одягнений у червоний жупан, співає вставну пісню "Ой, чого ти, дніпро..." / Музика Д. Коханського / в сцені "вечорниці". Лишту звуки могутнього баритону виконавця: "Щоб ширилася в світі свята наша віра, щоб воля писалася, щоб цвіт рідний край" - закінчує він, викликаючи нестримні оплески... Після другого акту в театральному фое, до мене підходить 22-річний п. Б., колишній студент - комсомолець ветеринарного інституту, а тепер робітник Київського порту. Його очі горять... "Ні, - говорить він - таки встане, таки буде наша Правда".

Кінець зими 1944 року... Фронт, що наблизився до Львова не перешкодив українському глядачеві вщерть виповнити велику залю Оперного театру. Іде антибільшевицька п'єса К. Гулала "Прокурор дальський". Одна тільки гадка діснова особа про українські збройні сили, створює оваций глядачів, бо пам'ять про наших вояків дорога кожному...

Така в віках є сила театру й увага народу ніколи не послаблювалася до нього...

Силу діяння театру на народ добре пізнав і нам. Ворог досить лише згадати про один факт, коли під кінець 1919 року в Києві перед червоноармійським автодорією була поставлена грузинським режисером коте Марджановим / Марджаніві / п'єса відомого еспанського драматурга Жопе-де-Вега "сунете овехуна" / "Овече джерело" / вона змальовувала історичне повстання селян за часів еспансь-

кого короля Піліпа II. проти місцевого володаря Командара. добре виставленої сцени, де селяни забивають Командара, було досить для червоноармійської темної маси, щоб більше засліпити її на акцію знищення "класових ворогів". Вони з криком покинули театр і пішли на фронт...

З цього прикладу видно, як вдало використовував ворог театр для своєї пропаганди. Використовував його й разом, послуговуючись для цього найкращими силами фахових українських акторів, примушуючи їх творчі зусилля вкласти для ратування анемічної й тенденційної совітської модерної драми. Як приклад цьому можна навести чудове виконання ролі Платона Кречета в одноіменній п'єсі О. Корнійчука - відомим актором О. Шумським. Він у цій дуже посередній драмі створив постать велими гуманної людини, великого християнина. Тож саме трапилось з його п'єсою "Банкір", яку втратувало мистецтво А. Бучки Й. Н. Ужані.

Театр, як найбільш народне мистецтво, як найбільш аянсамбль - колективне, ніколи не загине. Він уже витримав іспити, що колися на зміну античному театрів Греції та Риму, прийшли середньовічні вистави міракля й містєрій. Іх місце зайняло мистецтво відродження з величезним гуманізмом, на чолі з драматургією Шекспіра й акторським мистецтвом Вербеджа, наслідки праці яких дійшли й до наших днів...

Театр тоді не згинув, а знайшов нову душу. Він не згине й сьогодні. До свого життя наш театр підготовлений і внутрішньо, і зовнішньо. Однієї сторони лишилися цінні вказівки нашого знаменитого актора Панаса Саксаганського, що заклав на ґрунті наших національних традицій підвалини для виховання психологічної школи актора. Відмав від них на сцені життєвої правди й поступово намагався перевести реформу театру з середини, покликуючи собі до помочі кращі зразки світової клясики. З другої сторони в нашему театрі невинно працював талант Лесі Курбаса, що приніс на лоно рідного театру наймодерніші досягнення в жаході. Під його рукою керівництвом наш театр, зберігаючи форми народних традицій, вийшов з сільської клуні в широкий світ і на всесвітній виставці 1927 року в Парижі дістав перше місце за свої вистави. Правда, розвиток нашого театру був штучно перерваний засланням Л. Курбаса 1934 року. Це раніше півроку з театру Саксаганського, де не знайшлося місця для представника "буруязіоністично-націоналістичного" театру... І нам театр знову повернено до етнографічно-побутового становися. До того ж сформованого... народні традиції пілкорилися зовнішнім ефектам / наприклад, бучна вистава "Запорожця за дунаєм" у київській Опері /, а патріотизм - нездоровор тенденційністю / наприклад вистава "Богдан Хмельницький" Корнійчука /. Але звичайно таке положення не могло вважатися сталим. Не змінило його й уведення до репертуару нашої клясики, включно до драм Л. Українки. Виявилася повна неспроможність витримати змагання засобами зовнішніх ефектів та тенденційності без вартісного, на традиціях побудованого, солідного репертуару.

Початки вже в цьому відношенні - зроблено. Ми маємо епохальні п'єси М. Куліма, висококласні драми В. Косяча / "Облога" /, "Марш Чернігівського полку" /, І. Керніцького / "Архістрільців" /, С. Ледніцького / "1933 рік" / і "Директива з центру" / й інші. Лишиться лише трохи часу, щоб зачекати. Підіклавши, навіть, цей перший цінний діробок під штучну будову совітського театру, його дуже легко зруйнувати до пыла, при допомозі численних українських фахівців - режисерів й акторів... тоді, там у тій мистецькій формі народиться нова душа для життя в відродженні нашого театру...

Б. БОРА

ДАЛЕКИЙ КРАЮ

Далекий краю! Коханий краю!
Як тужу, подивись!
Над морем ходжу і хвиль питай,
Чи вернусь колись.

Далекий краю! Днів юних ряю!
Як тужу, як колись...
Во море кличе, бо море грас:
- Вернись назад, вернись...

Спадає вечір... На канві ночі
Лі бачу твій міраж.
За тебе, краю, як в дні діточі,
І шепчу: "Отче Наш..."

Над морем ходжу, очима блуджу,
Ліше море й сина дає...
Далекий краю, я світів нуджу!
Мені так жаль, так жаль!..

Коханий краю, я тужу, плачу,-
Не з немочі - з люб'ї,
Во може більш тебе не вбачу...
О, жалю мій, пливи!..

АНГЛІЯ КРАЇНІ: мешканці

ніхто з таборовиків не сумнівається, що нам табор буде колись розв'язаний та що кожний з нас опиниться в яко-
мусь іншому країні. Тому, що така можливість не виключає виїзду
до Англії, хочемо з нею познайомити наших читачів в цій
короткій статті, тим більше, що з англійцями дуже часто
зустрічамось /особливо на брамі!/?

Редакція.

Англія - королівство з найстаршим демократичним ладом, - розташована на двох більших і на кілька десяти мініатюрних островах при північно-західних берегах Європи, на Атлантичному океані. Простором вона невелика, бо залишила 242600 квадратних кілометрів, але за те є великим числом населення, бо її 48 мільйонів. Пересічно 200 осіб на один квадратний кілометр. Усіх земля не могла вижити всіх мешканців і це змусило шукати середників виживлення в морі.

Добре розчленовані береги дають захист численним портам, які завдяки теплій течії Гольфстрому не замерзають навіть зимою. Так само завдяки Гольфстрому англійці окутує стало м'яка, так що англійці рідко коли бачуть погідне небо літом. Але сонце тут немає великих морозів зимою, ані спеки літом. Через вічне захмарення, яке панує над Англією, не досягають помідори, сливи, гречка та інші **світлолюбиві** рослинни. Мряки становлять великі перешкоди в плавбі на морі та вимагають від моряків великої справності в іхньому званні. Це все витворило з англійців незвичайно добрих моряків, які зуміли здобути для Англії великі колонії з простором около 35 чільовів квадратних кілометрів і з 300 міліонів населення, а крім того 5 міліонів квадратних кілометрів мандатних країн з 16 міліонами населення.

Середуць частину англійських островів покривають невисокі гори / 1343 м./. Ріки там короткі, найважкіша з них Таміс, над якою лежить столиця британської імперії - Лондон - а заразом найбільше місто в Європі / 8 мільйонів мешканців/.

Мінеральні багатства, як вугілля, залізо, й таний діловіз сирівців морем, дозволили перенаселений країні розвивати промисл. Крім високо промислового міста Лондону, Англія має ще 36 великих промислових міст, отриманих водними шляхами, залізничними шляхами / 32 Зоо кілометрів, численними автомобільними та повітряними лініями.

Річно Англія вивозить товарів вартості щоо міліонів фунтів штерлінгів, а привозити на 485 міліонів фунтів.шт. Англійці мають пітомі сорі місі віддалі, поважні й ваги, цілком відмінні від європейських.

Мешканці Англії вивчають крім англійської мови ще багато інших говорів, як вінческій, галійський та ірландський. Зовсім відмінного говору вживають шотки, шотляндці й мешканці Уельсу, які відомі як валлійці.

найбільше англійців, під оглядом віроісповідання, належить до англіканської церкви, менше до презвітерянської /шотландці/, протестантської та римо-католицької.

штадіоні), протестантської та римо-католицької.

Довгі роки державного життя й можливого добробуту виробили в Англії питомий тип людини, а внаслідок чого й англійські звичаї в щоденному житті відрізняються в личому від наших. Англієць - це людина спокійна, флегматична, певна себе та в житті керується лише розумом і практичністю, а не почуваннями, як це робить більшість словян. Сам скучий на слова і тому не любить пустої балашки й самохвали. В разомі з чужинцем дас йому звичайно виговоритися і після цього виробляє собі про цього осуд. Піднесення тону під час розмови, або невідповідне дібрання слів уважається там за брак доброго виховання. Англійці не люблять підлемузвання в разомі з понижуванням себе чи інших. Все за принципом: маломовність, правдива скромність, правдомовність без чваньби, але з задережанням своєї обсягової гідності.

Уклен на вулиці чи в товаристві віддається лише легким склоненням голови, без "китайських поклонів". Англійці вважають, що згинання людини під час уклону понижує її особисту гідність. Англійська точність сталася вже прислив'ям і

В.Д

ВЛАДИМИР

6 люди, що назавжди потоцілись з зачисленням М. Гоголя до списку діячів в історії української літератури, але справа доходить до прізвища Короленко, то вони тимчасово задумавшись, відкідають його зовсім, як чужого автора.

ці люди в нас можуть викликати тільки жалісне співчуття з приводу їх обмежених національних поглядів. Короленко є один з тих письменників - українців, що хоч писав свої твори московською мовою, але часто виявляє себе в них як чистокровний український письменник.

не тільки як українець, а часом й як український патріот. Зій народився 1855 р., а почав писати в 1880-их рр. цією в тій порі, коли завмерло національне життя України. Внаслідок сумного Балуевського наказу в 1876 р. Нікола, як тоді, українські письменники більше не мали право працювати на «російську» ниву, досить лише згадати ім'я Б. Гаршини або Чопаненка, через несприятливі обставини пішов в «Г. Короленко».

ланка, через несприятливі обставини пішов і в. короленко. Додатково на перешкоді зробиться українським письменником ще стало його заслання до Сибіру за "антидержавну діяльність", звідки він дійшов час не міг повернутися на Україну. Іже значно пізніше на старість років, живчи в Полтаві, він хотів був перейти на українську чову, робив спроби писати в ній, але чесно сам говорив, що таке писання дастесь йому дуже тяжко.

Проте в його творах, написаних чуком мовою є так багато українського середовища й психології, що його ніжк не можна вилучити з історії нашої літератури. найбільше ясно виступає український колорит в повістях "Сліпий музик" й "Лев азіка".³ перший ми знаходимо аналізу української інтелігенції другої половини ХІХ ст., а в другій - страшно понівірняння українського селянина - еміграції в Америці. Це знання мови. Українська стихія відчувається і в оповіданнях "Усний день", "В прикрім товаристві" й багато інших. окремо стоїть патріотичний нарис "Ліло шумить", написаний

тому поповнімо нетакт, коли прийдемо десь на запрошення за скоро, і викличемо гнів та обурення, коли спізнимося хоч би декілька хвилин.

Англійці знати зі своєї скромності й єщадності, тому не все побажана слов'янська щедрість може стрінутися з немаком і невдоволенням. Добре вихованій англієць старається бути в розмові дуже осторожним і дискретним, щоби не вразити почування свого співбесідника. Коли дійде однак до непозору - мінчина чи образи, справу полагоджує сам, або в товаристві, не рідко боксом, а ніколи brutalними виступами. Бокс, який так дуже розповсюджений в Англії, допускається між двома суперниками навіть на вулиці чи в публичних місцях і не викликає великої сенсації. Навіть поліція придувається боксуванню й не перешкоджає, якщо боротьба провадиться чесно. Коли б один з противників ухив під час такої боротьби ножем, чи іншою зброєю, викличе дуже погане враження й потягне за собою далекий дучий наслідки зі сторони влади.

Англійська поліція є дуже справедлива та ввічливе
супроти своїх співгорожан, тому одержує всюди поміч і під-
тримку. зброй вона не носить, бо не потребує її викликати. Ав-
торитет і повага поліції застуває зброю й тому нема випад-
ків непослуху чи виступів проти неї.

Імманципація жінок пішла в Англії досить далеко, тому англійська жінка є більш вільна її самостійною чи місіонеркою, ніж інші жінки європейських народів. Енергійна й активна, часто віддається суспільній праці на рівні з мужчинами й можливо тому втратила частину з своєї жіночої ніжності й лагідності, хоча вдома є дуже доброматір та господине в товаристві вона досить одверта й смілива у відношенні до більш дискусійних справ. Слід зазначити, що півлунвання в руку жінок, зокрема в товаристві не практикується й викликає небажане для нас враження. Тоді, коли італійська кінка дивиться на півлування в руку зі здивуваним, як на щось нове, то англійська жінка буде виразно завстижена й заклопотана. Цілування жінок у руку вважається за пестощі й тому це не робиться в товаристві, хіба лише сам - і не сам. Англійська жінка є гострим контрастом італійської. Спокійніша, зимівша, більш активна й рішуча, якщо ходить про переведення слів у діло. Поступати з нею треба мудро й консеквенто, бо можна скоро її собі зразити. Лобити мужеське товариство, фільтр і все інше пов'язане з ним, спринимати досить легко і не робить з цього великою трагедією все в трактус опіся як спомин і більш нічого. Дуже часто є більш активною чим мужчина й нераз перебирає ініціативу в свої руки, цілком відчінно від італійської жінки, яка при кожній нагоді старається отримати приємні з корисним, тоб якнайбільше скористати для себе..

В Англії, коли мужчина йде з жінкою, то він завжди повинен бути від сторони дороги. Також ніколи мужчина не кланяється жінці, якщо вона не даст на це знаку усмішкою, або легким скланенням голови.

Подаємо ще декілька виїмок з польських часописів, які поміщують репортажі польських вояків, які прибули до Англії.

"Труднощі маємо з мовою. Ще як нащ знає декілька слів і повільно їх скаже, то англієць зрозуміє - коли однанче говорити англієць... щоби най-чище усміхався, нічого з того не виходить. Наші вчаться англійської мови на курсах. Вагато шукає іншої методи навчання англійської мови. Зечорами можна побачити здадкою по дорогах і доріжках пари. Дається яскраво пізнати, що в Англії є багато більше жінок як мужчин." "Чи маєте дівчину, друже?" - впаде на забаві перше питання від партнерики до танцю. А забав є багато. "Ліжко не маєш то я радо служу." - каже блондинка, яка сама платить за своє пиво чи чай.

(Однак гарні лівчики - мало! На забавах змічайно жіночі завади більше ніж мужчин, тому, коли хтось з вояків зважиться затанцювати, хоч - не - хоч наслухається паплянини, з якої переважно нічого не розуміє. Тоді робить найкраще, відповідаючи на все "Ессе" і обі сторони задоволені.)

з дня смерти./

ний Короленком як відповідь на роман польського письменника Генрика Сенкевича "Огнiem i mечem", де він правдиво зисяється постаті Хмельницького й Богуна та зменшує ідеалізацію в поляків типу Скжетуського та Володиміровського. Загато цінного матеріалу до історії України дас і його мистецька автобіографія "Історія моєго сучасника".

Особливої уваги заслуговує громадська діяльність Короленка в обороні прав українця. Його гарячий виступ у пресі в справі зловживань, що робив москофіл адвокат М. Глущкевич у добродійному товаристві в Донецьку для українських дітей, вивезених примусово з Галичини під час першої світової війни. Його рішучий протест у справі вивезення та "ув'язнення" митрополита А. Шептицького, його виступ в справі заборони друку українських книжок і недопущення української мови до шкіл увійдуть в історію, як яскраві сонячні промені в темряві московського самодержавства. І коли до цього додати ще його виступ проти антисемітського судового процесу Бейліса, то досить їх переконатися, що Короленко був патріотом і дійсним демократом.

Церквяне демократиї. Церковне Відродження України зустріло вже Короленка і хворим. Він тільки радісно співчував знаменним подіям...

Помер 1921 р. Й похований у рідному місті Полтаві...
В одному своєму оповіданні, Короленко змальовує людей, що загубились на човні серед моря, втративши орієнтацію. Сили людей вичерпувались у змаганні зі стихією, а єре-
вегів не було видно... Останню хвилину далеко - далеко
зайняв вогнік... Закінчуючи оповідання, Короленко говорить
"але треба ще багато сил і треба, міцно налягати на вес-
ла... а всі таки попереду попереду вогні!..."

Цього досить, щоб переконатись, що дух Мороленка прямує з нами до Великої Державної Мети...

ХВАЛІМ ГОСПОДА

МІСЯЧНИЙ ДОДАТОК ТИЖНЕВИКА «БАТЬКІВЩИНА»

рік I.

вересень

1946

№ 7

о.пор. Е. Кордуба

ЩО ЗНАТИ БУТИ МОЛОДИМ

Багато є людей, котрі живуть тільки майбутнім. Терпінність є для таких людей тільки очікуванням на щось кращого, що час прийде. Все "сьогодні ще" беруть вони тільки як сходи до вишого "завтра" чи "післязавтра". Сподівання чогось кращого додає ім відваги в труднощах, силу в тих-ких обставинах и енергії в часі тяжких удачів долі. Вони живуть для майбутнього. Терпінність є для них тільки переходовою зупинкою. Чета - майбутнє. Однаке при тому всьому є вони все таки незадоволені з того що мають. Гівно є не за-доволяє їх військовий успіх в іншому житті. Останою такі люди дальше "гримисними" - хоча все можливе вже осагнули і стались статичними. Кожний день провадить до неминучої катастрофи. Гають відповідь? Листарчук маленька нерозумінність, легка простуда. У кількох дніях зникло все те, що називається в них терпінністю чи майбутнє. Так, коли вони тепер, коли все мають - мали ще одне, а саме: молодість. Направді вони ніколи нічого не мали, бо вони наче жили побіч свого життя.

С де й інші люди, котрі живуть тільки для моменту. Якщо чи знають вони для майбутнього. Коби ім лише сьогодні зовсім вільши тих пачу годин! що буде завтра ім все одно. Ачи буде по смрті, то вже ім зовсім байдуже. Вони неначе граються із життям. Все в таких людей поставлено на одну карту. Сьогодні забываються - загулюють - хоча б через це "занізиці". Багато літ свого життя. Багато людей дається легко підвати першому моментові і здалека оминають і скочать з дуги через найменшу стрічку неприємності. добрий хлопець - але легкодушний як звичайно говориться. іншими словами: непожиточний тим і правдоподібно такий, що для цього немає відмінки.

Ло тих двох класів: вічно "завтрішнього", що ніколи із сьогодні нічого не маєть, тому, що майбутнє не дозвіл споку і вічно "сьогоднішнього" належить до міліонів людей. перші, звичайно на старість стаюти понурими, тому, що "антазуовання" не принесло ім піякої нагороди. другі знають зовсім із свого життя на старість невдоволені, тому, що з кожним роком відносять бачати, скільки дверей до щастя всин через глупоту і легкодушність самі собі зачинили. "іж - тими двома типами людей" - однаке далеко від них віддалені, стоїть розлучна і здорові молодість чи пак, молодість.

Лк отже мають молоді, віруючи люди поступати в молодості? по перше: берегти свою молодість: через що? Через ким? Проти кого? передовсім проти всіх ворогів молодості.

Борогом молодості в перший мірі є бути все зайнажком. Ніхто не забороняє молодим людям мати свою думку. Ніхто не може вимагати, щоб молодь зовсім звичайно притягувала і закінчувала твердження старших людей - словом амінь. ю не все, що твердять старші люди з правильне і ясне. Однаке ніяк не можна думати, - що дотепер все було нерозумне та що тільки наша мудрість зможе все направити. Коли скоче кохночначаща молодь починати від початку свою працю - то людська праця не буде старша якбо - 70 літ. Тоді буде б наше життя виставлене на вічну тільки пробу. якраз весь поступ людей вперед і зріст духових цінностей полягає якраз в тому, що не мусимо все почигнати від початку - але будуємо на заложених вже фундаментах. "и християни мусимо вже двотисячочні фундаменти, двотисячну історію і двотисяччілтні досвід. історії і досвід до сьогодні нічого іншого не доказали як тільки це, що загал людства як і поодинокі люди віддалися тим більше від вдоволення - часта - і спокійного розвою - чи дальше віддалися від фундаментів, які заложив Христос. Удачість - котра хотіла бути чудріша від Христової показалась як щось зовсім дурного. а є ми особисто пере-

живаемо й досвідчаемо. Тому конечною річкою є хоронити свою молодість перед "всезнайством", котре перед нічим немає респекту як тільки перед своїм "

Однаке тим не хочу сказати, що те все, що зроблено до тепер не могло бути противно зроблене и що багато можна було ліпше й краще зробити як зробила це минувша генерація. Все таки зробили досить ліпше не дорівняє в ніякому разі в радикальному відкіненні - всего того, що другі зробили, але в радикальному - без кохпромісному християнстві, що свій маштаб для добра і зла, прямо безпосередньо черпає із засад науки христа.

Борогом молодості є глупі балачки про те, що молодь мусить як то какути "вишумітись". Миття взагалі не є на це, щоби шуміти. Миття це неначе дерево, що має рости вічно. зрозуміло є, що молоде дерево має багато більше сили понад ту, що потребує до свого зросту. ю як, щоб молоде дерево не мало більше сили і соку понад ту, що потрібно йому до відживлення галузя й листків, то не могло б воно рости із дня на день ставати більшим. Тому кожний розумний чоловік знає, що грубі нарізи на молодому дереві пізніше стауть отвореними раками, через котрі відростається в нутро дереве гниліна. Ніякий нормальний чоловік не буде думати - щоби тому, що дерево має більше сили - обгинати в ньому корінці чи ломати гілля. Молоде дерево мимо своєї сили не витримує більше, але як досвід показує - може менше відпорним, як старте дерево, коли сухе і зле годування молоде дерево буде дальше рости, то по пару літах стане нездарною калікою, якщо все вчасніше не треба було таке дерево зрубати. На плянтаціях почче молоде дерево хоронят перед бурями і лісними шкідниками. В плянтаціях людськості всякі розпусники назагал поруштаються зовсім свободно. Хто де-не буде вкраде гроши - то його замикають і на прятів дальної життя уважають його за злодія. Хто ж вкраде віру й ідеали і східить молоді хакактери - того нажальн уважають за великого поста багавати пророка. Коли хочемо нашу молодість склонити перед катастрофою - чусимо навчитися розрізняти правдивих провідників від фальшивих - приятелів, від тих, що подають і стараються вляти в молоді душі отрую.

Тому мусимо уважати нашу віру, як найліпший дар нашої молодості. єї ті, котрі не мають модної віри - остається перед тими всіми, що мають віру із десятків чиль позаду. Молоді не лишаться нічого іншого як вірити й шукати. За ким маємо Іти? Кожний новий пророк подає свою нову мудрість, що вчора було певне - сьогодні воно являється нерозумним. на кожному роздоріжжі нашого життя стоїть двадцять дорого-вказів з двадцятьма різними напрямками і на кожному написано: "Цудом одинока правильна дорога" - не лишаться нічого іншого, як утяжлива проба тих напрямків. і немає модної гарантії чи певності. допера на кінці кожної дороги пере-конуємося чи вона була правдива чи противна. Та на цій щог дав нам орієнтаційну карту, після котрої можемо зовсім певно пускатися в дорогу життя та все осагнемо своє останнє мету. Тор орієнтаційною картою є заповіді вожі. Тому конечною річкою є плекати в своему серці віру, а віра знову буде хоронити нашу молодість. Треба є мусимо показати, що ми не тільки вічною молодістю нашими мускулами, але рівною чимо спанувати і наші пристрасті. Покажім, що можемо бути веселими й смітися, павіт тоді, коли до сміху не спонук-кус нас дзвончики чи до веселості звичайна нахабність, коли інші мають досить сили, щоби дати злій примір - ми покажім, що маємо досить сили, щоби дати добрий примір. У цілому нашему житті становиться бути все ліми, сильними і гордими визнавачами своєї віри і національності.

Н. КАЛЮЖНА

БОЖЕ, ХРАНИ УКРАЇНУ!

Смили на світі немає такої,
або серце, як птаха відбити на льоту,
чи і шашки затягнути журбом,
чи їх згасить золоту.

Нам руки крутили, життя нам в'язали,
лотія тортурами душу розбій,
вікам в обличча нам лято кричали:
- не будете жити!

Кровю курилася путь України,
мати Скорботна ходила по ній,
і кликала: - Сину, коханий мій сину,
серце гартуй у борні!

В степах розкривалися давні могили,
і сиві виходили з них козаки,
іх серця зотлілі знов' очілись, горіли.
ідімалися грізно звітажні клинки.

О, дай нам дожити до тої години,
як жовто - блакитний вдергатися стяг...
О, воже великий, храни Україну, благослови
благослови ії шлях!

1 голос козацький наповнив долини,
Відлунився озвався у наших серцях:
О, воже великий, храни Україну,
благослови ії шлях!

Ми кух іх могутній до нині плекасм,
Не вирвать цю силу із наших грудей,
Ще буде Україна, ми вірим, ми знаєм,
за неї молитва міліонів людей.

За Неї синовня кров без ушину
Лилася віками в кривавих боях,-
О, воже великий, храни Україну,
благослови ії шлях!

О, дай же, щоб кров пролилася недаремно
Усіх, хто поліг за державний Тризуб,-
Прийміх цю сферу, кроваву, священу,
1 край на звільні від страждання і згу.

ІСІПЧЯ ЦЕРКВІ

Книжка про Україну:

У Лондоні з'явилася англійська брошурка католицького письменника Мішеля Деріка під назвою "Східні католики під советським пануванням". У цій книжці описується проукраїнську Католицьку Церкву в Західній Україні. Вагато місця автор присвячує історії Української Церкви за роки османської влади — описує діяльність митрополита Шептицького. Ізкіні книжки автор долучує ряд документів про переселдування Греко-Католицької Церкви в Західній Україні.

Торжественна Служба вожа українського обряду в Лісіх /Бельгія/.

З нагоди свята Євхаристії, що тривала впродовж двох тижнів в Лісех — Бельгії, о.мітрап Перрідон, як візитатор Української Греко-Католицької Церкви на Бельгію, був за прошеній бельгійським духовенством відправити торжественну Службу Божу в нашому обряді. Це була єдина чужинна відправа. Величава кatedra в Лісіх була переповнена десятитисячною масою вірних. О.мітрап Перрідон, в асисті девятьох священиків, відправив торжественну Службу Божу, на якій співав чудово студентський хор з Лісіх під проводом п.інж. Симка. Вся ця церемонія була передана по радіо та голосниками на ці-лому місті. Саме місто було приbrane квітами та фізінами прaporами, між якими маяв і наш, український прapor та надав разом із нашими церковними співами, рідного святочного настрою тим нашим громадянам, що мали нагоду бути учасниками цієї великої церковної та національної маніфестації. /"Українець у Франції"/.

Московська Гієрархія в Галичині.

Лондонський "Католик Геральд" доносить, як передав "наш Клич", що московська православна гієрархія в Галичині, під яку там піддали Українську Греко-Католицьку Церкву, складається з таких "давніх" пастирів: два з них є членами комуністичної партії, Макарій є одним з найактивніших членів партійної організації Москви, Ніколай є бувший лідер безбожників. Вагато священиків що їх розіслали по парохіях є членами комуністичної партії.

Релігія в Сovітському Союзі.

"Правда" з 20. травня в кореспонденції з Кірова згадує, що колхоз "Безбожник" в Шосткинському районі доводить до ладу електростанцію. Інтересно який "батько" є предсідником того "побожного" колгоспу.

З огороні релігії.

Чеські студенти зорганізовані в католицькій організації, звернулись до міністерства інформації та народної освіти з вимогою впровадити навчання релігії у середніх школах. /"Українець у Франції"/.

Нове насилия над Владикою Коциловським і ліквідацією перемиської капітули. — 18.8.46. Наочні свідки оповідають такі подробні про суму долю перемиського єпископа Іосафата га його капітули. Польські вислужники арештували в вересні 1945 р. владику, о.кап. Гриника й інших та по кілька місяців змушені в Ряшівській тюрмі, в лютім 1946 р. в брутальній спосіб на самоході з вугіллям перевезли через Перемишль на другий бік тзв. лінії першої до Медики в жертву союзам. За цю послугу вони не одержали сподіваної заплати, напливки Собіти по трох днях відставили владику й о.Гриника з поворотом до єпископської палати в Перемишлі. Спонукою до того жесту було мабуть намагання в той спосіб пошуткувати що випробувати "спосібності" польських більше над хвібом Владикою та слуг. І дійсно останні вкладаючись у гідну їм ролю вишукували різні препреки, кількома наворотами нападали на палату та приневілювали єпископа покинути Перемишль, чому він мужньо противставлявся.

Вікінці прийшли відразу після суботній день ганьби та варварства, що лишиться чорною плямою ХХ. ст. було це 26. червня 1946 р. В годині 9,30 перед піднімнином польське військо обступило єпископську палату, куди, катедру, духовний семінар та позамікало всі переходи. Згодом староста та кількох старшин увійшло до нутра палати єпископа кир Іосафата. Відчестваста заявив, що час дorchучення Вісвідського уряду усунуть єпископа. Спокійно відповів старушок: "Ви мене тут не назначували й не маєте права усувати. Яким мене тут назначаю і тільки Гім, з наказу Св. Отця має право мене рути".

Тоді польські хорніри насильно забрали владику, так як сидів враз із фотелем — внесли з келії, а зносили на діл по сходах нарочно гупали дотелем, кипили, проклинали, по-вульчиному визивали, при цьому били колбоям по плечах.

На дворі перед палатою ждало вже тягарове авто, туди кинено єпископа, якийсь опричник жбурчнув в лиці Йому загорткою, доладовано Преосвященого родича — сестринка та решту приявних та вивезено до Словітів.

Того ж таки дні підібна доля стрінула другого єпископа — Чомічника Преосвященого Григорія Лакоту й інших оо. духовників. Зосібна о.капеллерові Грицелікові, що ставив геодезичний спротив викрутити посіпаки руку та таки в насильницький спосіб забрали Його з цілого родинної й відвезли на двіреч, звідки в товаровім вагоні під сильною ескортою відстали на схід. Одному тільки о.кап. Гриникові пощастило зетки.

По такій "чистці" отягчено палату зі всього що краме. Службове вино, свічки й інше розпродажувано по вулицях та урядено піятіку.

При цьому всьому очевидно не обійтися й без звичай-

них в таких випадках політичних провокацій. В часі ревізії в криптах катедри натраплено на кости перемиських владик. Польські використали це як засіб огідною пропаганди, що мовляв є це скелети помордованих за благословенням єпископа, польських патріотів. Чутилося в обіг для більшої достовірності навіть чутку, що зіде "хондова комісія" досліджувати ці містичні злочини... в підземеллях єпископської резиденції.

Мимоволі в обличі такого небувалого варварства й глуму над найкращими достойниками й святощами католицької Церкви насувається питання "де совість, де братня любов і католицька содідарність польського клеру?"

"Чому ніхто з польських духовних достойників ні пів слівцем не взяв в оборону католицького єпископа?" Ікі без порівняння страші переслідування мусить терпіти священики, інтелігенти й простолюддя, коли зухвало допускається таких нечесуваних злочинів у відношенні до найвищих осіб Церкви й Народу.

До повищого треба додати що цікавий факт затій польських монахів Кармелітанів перебрати для себе катедру і будинок Капітули в Перемишлі під претекстом, що це все було колись їх власністю. В цій справі інтересували вони в Міністерстві в Варшаві і там їм мали приобіцяти цей "спадок". Другим важливим фактом була ухвала польського єпископату в Ченстохові, що не було двох єпископів різних обрядів на цій самій території, тільки для вірних східного обряду повинен бути Ген. Вікарій при Латинськім Ординаріаті.

До цього треба згадати що про "взякшній" перехід на латинський обряд, як це була зарядила Краківська курія в грудні 1945 р. Вистарчить тепер зголосити в латинського пароха при двох свідках свою постанову бути латинником, а латинський парох має лише обов'язок повідомити про це греко-кат. парохіальній уряд і на тому кінець. Тє все — в супроти обов'язуючих канонічних правил.

БЛ.П.

o.com. Йосиф Карпінський

полевий духовник УНА

народженій дні 24. березня 1911 р. в Ізотрянці, похід Чортків, гімназія покінчилась у Рогатині. Господній поклик до священичого стану прийняла ця молода людина і богословський іспит зложив Йосиф з витревалою пільності на гр.-кат. богослов Академії у Львові. Поніваж одушевлення для Христа, в червні 1937 р. був висвячений на священика гр.-кат. церкви, і думав свою молоде життя цілковито посвятити Богові та своєму цоневоленому українському народові, який любив понад усе. Тому був виставив себе на величезні не - беззеки, які однак завдяки Всешильному щасливо оминув. Його життя було коротке — однак повне труду й терпності. Після нервового вичерпання та смерті сина помер, прийнявши Найсвятіші Тайни дні 23. березня 1946 р., далеко від своєї батьківщини в рельєфі коло Білфенду.

Христос, який вже за життя поклав на нього свою руку й вибрав його своїм приятелем і апостолом, перемінив Його зведене в борбі життя і віврів Його в велич вічного Божого світу.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

та радісвії кляли до скриночок в заткнені слухавки, і, коли рука посугається по рядках письма, букви є освітлені маленьким світлом. Візрець, який вони відіб'ють в рурці переходить через голосники й витворює звук. Цей звук проходить так скоро і легко, як читання Морзе. Цей винайдений по вдосконаленню буде відданний до вживання /за "Дж." з 30.8.46./

Доші та вітри в Англії.

З Англії повідомляють, що вже чотири дні по цілому краю падають зливні дощі та віять сильні вітри. Офіційно обчислюють, що коли б навіть дощі не рестали вже падати, то 60 % всього зернового збору цілком знищено.

Такої страшної бурі в Англії ніхто не пам'ятає. Вони гірше називати від тієї бурі, що навістила Англію в 1912. році та спричинила була великий шкоди.

В шотландії знищений майже весь урожай. Вітри та зливні дощі прибули до землі тисячі акрів землі. Чарери стоять безрадісно. Хіміческі машини стоять

загружені на напів-затоплених полях. Найбільше потерпіли східна частина Англії та західні ключеві пологи, а в південних частинах фармери думают над тим, чи взагалі оплатиться збирати збіжжя.

Ріки в цілому краю повиступали з берегів і води ще збільшуються. У різних частинах краю, ріки позаливали поля, а навіть, будинки міст, особливо в околицях Гампшир, у декотрих місцях вода сягає до одного метра над землею.

Також у Лондоні вода затопила деякі дороги та низько положені частини міста. /за "Дж." - 7.9.46./

З листів до редакції:

Таборовий Театр Табор, 4.9.46.
Дирекція -

до

Редакції "Батьківщина".

Навізуючи до статті п.Ч.Ш.- "Не має краще як у тиші трудиться" - батьківщина - ч.34/48/, дирекція театру

довідалась, що Варстаташа сотня неправильно зрозуміла слова зі згаданою статтю: "...однака не можна промовчати їх, що існують деякі, які не лише нам не допомагають, а навпаки, ікодять. Дирекція театру почувастися до обважну заявлені, що команда Варстаташа сотні все йшла назустріч потребам театру.

При тій нагоді дирекція театру складає командировку Варстаташової сотні та його співробітникам ширу подяку за невтомну та жертвенну працю для таборового театру й не сумнівається, що та співпраця ще більше скріпиться для добрих всіх таборовиків.

З пошаною
М. Вербіцький
кор. дир. театру

Справостування

з напису часописі ч.35/49/, неділя 8.9.46. помилково надруковано: "А. Зоштаренко - Необачність" стор. З. має бути "А. Запорожець - Необачність".

З Життя в Таборі

В.Д.

Вистава сміху:

/"Трьох до вибору" В.В. Мартиневича в таборовому театрі./

Заїкуватий Гриць Вертихівст вважає панючку Нусю за служницю й говорить їй різні прикости. Одночасно Нуся вва-жає Гриця за якогось нахажду й виштовхує його. А ми смеємось, бо знаємо дуже добре причину, що примушує так ставитись їх один до другого, нас смишить ситуація в якій опинилися ці дві дівчі особи.

"Трьох до вибору" саме є така комедія с и т у а ц і. Тожмо було б шукати в ній вдалося окреслені внутрішньо характерів чи вміло побудовану інтригу. Все складається з випадкових ситуацій - зустрічі. Василя зі Стоногою, Гриця з Ксенією та івася з Нусею. Ситуації самі грають за акторів. Тому прака їх значно полекується. Від усіх їх вимагається тільки щиро вірити в те, що вони роблять.

Андрій Стоногий /п. режисер Столярчук/ мусить в і р и - ти в т е, що Василь - Маркевич дійсно його чайбутній зять, так само, як Ксеня - Мікуш п е р е к о н а и а, що Гриць - шпара з сечими ії доньками. Прагнення подружів Стоногіє - одне: видати якнайскорше доньку заміж. Це й прагне зробити сама донька Нуся - п. Гайловський, в і р я ч и в кохання івася й оприлюднє відношення до братів Його. Івася же - п. Мамалига в і р и т ь, що його одруження принесе йому матеріальне забезпечення й зумієний до підкreslowania, що він сідній. Його брат Василь мусить бути в п е н е н и й в силі авторитету тата й переконаний в тому, що патала дійсно в сама панючка, а Гриць, навпаки в і р и т ь, що Нуся є служниця й довіряється маці. Льокай Максим - п. Гринюк мусить усунутися від усіх суперників для свого одруження з Наталією й спрямовує в це свою поведінку. Його ж Наталія - п. Франчушенко використовує для себе всі ситуації в осягнені в і р н о с т и свого плаща з "Максимом".

Всі вистава має рівний акторський ансабль. Але чи во-на є корисна для творчого зросту молодих акторів?

Залишаючи в стороні такого визначного майстра кому, як п. режисер Столярчук, вистава може принести дещо цінного для здібної театральної молоді, а саме, вона допомагає роз-в'язувати їх природні дані на сцені. І користь від того мусить бути чимало, якщо молоді актори будуть ці рівні в і р и ти в ті ситуації, що попадають на сцені й не будуть за ходом та тисяч ріжними фортелями, задуманих на підслідження реагування глядача, що б тільки за-шкодило їм і в цьому рішуче їх застерігло!

Більше серіозності й уважності до того, що робим на сцені! А, головне, вірити, наприклад, тому, що Максим знову поб'є усіх "трьох", якщо всі три брати не виконають його на-казів. Тут жодна усмішка на обличчі братів неумісна, як це ми мали на прем'єрі!

Рішучої різниці в зовнішньому вигляді трьох братів ще треба досягнути, для Гриця - Ішари така деталь уже знайдена в його кирпатому носіївстві - Мамалига й Василь - Маркевич мало ж відрізняються поміж собою й режисерові конче надати зовнішнє відмінність цим дівчим особам. Ксеня - п. Мікуш треба конче одягнути в черевики на високих обувках /?/ для роздрібнення ходи.

Строй добре виконав п. Ремчук, хоч деякі треба трохи переробити /за короткі спідниці/ Ксені та Нусі, рука-ви на Гриців і т. і. /не всі ще зневинено носяти строй.

Безліч гострих ситуацій, положень в "Трьох до ви-бору", викликають веселі й бадьорі сміх глядача... В обставі наших таборових буднів це є явище відрадне й додат-но в цьому найбільше значення вистави, бо як матеріал для зросту наших молодих акторів вона дас дуже посередні мож-ливості.

Кінний звіт Торговельної школи в таборі Ріміні,

Ініціативний гурток у порозумінні з шкільним референтом табору п. майором Винницьким постановив заснувати Торговельну школу, що дати можливість усім бувшим учням торговельних шкіл закінчити своє фахове навчання, яке з три-чини вісімнадцяти дій не могли покінчити в краю.

Як підставу при розкладі навчального матеріалу

ініціативний гурток взяв програму дволітньої торговельної школи в краю. Підібрано вчителів й уложенено програму навчання. Вікінці переведено вписи учнів і дні 22. листопада 1945 р. розпочалося навчання в трьох відділах, в яких брали участь 162 учнів. На протязі шкільногого року деякі частини учнів відпала, так що до кінцевих іспитів приступило 132 учнів.

Від початку навчання дирекція та учителівський збір натрапили на величі труднощі, в першу чергу на тих - начині, які мусили поборювати, щоб зреалізувати свій план навчання. Найважливіші труднощі, які були це:

а. брак відповідного приміщення та устаткування

класу.

б. брак паперу, олівців, пер і чорнила до писання й т. п. /Папір заступало опакування з кексів, конзерв, тоалетний папір і др./.

в. цілковитий брак підручників та всякого іншого навчального приладдя.

На протязі навчання ці браки вдалося частинно розсунути, роздобути деякі підручники для вчителів, головно італійські та німецькі, а демо пізніше в цій ділянці велику поміч дає нам Український Комітет у Римі. Помічмо всіх браків навчання проводилося нормально й систематично так, що ціль осiąгнено згідно з наміченою програмою. Вдалося це осiąгнути не тільки завдяки жертвенній праці вчителів, але також завдяки повному зрозумінню учнів до науки. Учні, які по хиттівих та воних переживаннях, знайшлися в школі - зрозуміли вагу навчання і своїм підходом та поведінкою злекували право вчителям. У шкільному році відбулося 2.012 годин в фахових та загальні освітніх предметів, подаючи в них вибрані й найважливіші ділі, яких метод було не тільки навчити, але також поширити й поглибити. Іхнє фахове знання, яке в майбутньому могли б використати в практичному житті.

По закінченні навчання відбулися писемні іспити від 7. - 10. серпня 1946 р., а усні іспити від 20. серпня до 2. вересня 1946 р.

Загальний вислід іспитів такий:

до писемного Іспиту приступило	132 учнів
Репробовано при писемному іспиті	12 "
до усного іспиту приступило	120 "
Репробовано при усному іспиті	10 "
Іспит здalo	110 "

З 110 учнів іспити здали:

з дуже добрим поступом	8.
з добрим поступом	73.
з достаточним поступом	29.

З кінця шкільногого року в Торговельній школі було затруднено 12 вчителів.

С: Щуган
директор школи

Іспити на фотографічному курсі.

Цілесумовуючи висліди пракці таборових світливців можна дійти до таких висновків: найбільшою хибою є це, що досвідомі світливці працюють незорганізовано, що утруднює їм набуття відповідних апаратів, фотографічного матеріалу й удосконалення пракці. Більшість світливців ні має фахового вишколу та вдоволяється робленням світлин, які не відповідають найелементарнішим вимогам ані аматорської ані фахової фотографії.

Пан цехмайстер Тихонюк завважав усунути ці дві болячі нашіх світливців і це йому частинно вдалося. Вправді світливців не вдалося йому зорганізувати, зате при Ремісницькій школі, як ії керівник, зорганізував ще в лютому ц.р. фотографічний курс. При співпраці двох викладачів пп. Петра Чемчука й Степана Рибака курс закінчився іспитами, які відбулися 9. вересня 46 р. Курс покинув 29 курсантів із слідуючими вислідами:

з дуже добрим	15
з добрим	11
з достаточним	3

Теоритичне знання й частинно практичне досить високе. Побажання було б створити їм робітню де вони могли б свої практичні знання поглиблювати та обслуговувати табор у ділянці фотографії.

Хот.

за редакцію відповідає: В. Верига.